

UCHWAŁA NR XIX/165/2011
RADY MIEJSKIEJ
TOMASZOWA MAZOWIECKIEGO
z dnia 30 listopada 2011 roku

**w sprawie uchwalenia Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania
Problemów Alkoholowych oraz Integracji Społecznej Osób Uzależnionych
i Ich Bliskich na 2012 rok**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591; z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271, Nr 214, poz. 1806; z 2003 r. Nr 80, poz. 717, Nr 162, poz. 1568; z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1203, Nr 167, poz. 1759; z 2005 r. Nr 172, poz. 1441, Nr 175, poz. 1457; z 2006 r. Nr 17, poz. 128, Nr 181, poz. 1337; z 2007 r. Nr 48, poz. 327, Nr 138, poz. 974, Nr 173, poz. 1218; z 2008 r. Nr 180, poz. 1111, Nr 223, poz. 1458; z 2009 r. Nr 52, poz. 420, Nr 157 poz. 1241; z 2010 r. Nr 28 poz. 142, Nr 28 poz. 146, Nr 106, poz. 675; z 2011 r. Nr 21, poz. 113, Nr 117, poz. 679, Nr 134, poz. 777, Nr 149, poz. 887, Nr 217, poz. 1281) oraz art. 1 ust. 1, art. 4¹ ust. 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473, Nr 115, poz. 793, Nr 176, poz. 1238; z 2008 r. Nr 227, poz. 1505; z 2009 r. Nr 18, poz. 97, Nr 144, poz. 1175; z 2010 r. Nr 47, poz. 278, Nr 127, poz. 857; z 2011 r. Nr 106, poz. 622, Nr 112, poz. 654, Nr 120, poz. 690) Rada Miejska Tomaszowa Mazowieckiego uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Integracji Społecznej Osób Uzależnionych i Ich Bliskich na 2012 rok stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Tomaszowa Mazowieckiego.

§ 3. Sprawozdanie z wykonania uchwały Prezydent przedłoży Radzie Miejskiej do końca I kwartału 2013 r.

§ 4. Uchwała podlega publikacji na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta i wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik
do Uchwały Nr XIX/165/2011
Rady Miejskiej
Tomaszowa Mazowieckiego
z dnia 30 listopada 2011 r.

**MIEJSKI PROGRAM
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
ORAZ INTEGRACJI SPOŁECZNEJ OSÓB
UZALEŻNIONYCH I ICH BLISKICH**

na 2012 rok

I. WPROWADZENIE

Szczególne znaczenie problematyki uzależnienia od alkoholu wynika z rozmiarów szkód alkoholowych oraz kosztów społecznych i ekonomicznych ponoszonych przez państwo. Spożywanie alkoholu wpływa na zdrowie fizyczne i psychiczne zarówno poszczególnych osób, jak i całych rodzin. Szkody ponoszone przez społeczność, a będące rezultatem nadużywania alkoholu to: zakłócanie bezpieczeństwa publicznego, przestępczość, wypadki samochodowe, przemoc w rodzinie, ubóstwo osób i rodzin, bezrobocie, sieroctwo społeczne.

Z uwagi na powyższe działania zapobiegające problemom alkoholowym i dążące do ich rozwiązania stanowią szczególną troskę samorządu.

Według raportu Światowej Organizacji Zdrowia alkohol znajduje się na trzecim miejscu wśród czynników ryzyka dla zdrowia populacji. Związek z używaniem alkoholu ma ponad 60 rodzajów chorób i urazów (Raport WHO „Zagrożenia dla zdrowia światowego. Śmiertelność i obciążenie chorobami powodowane wybranymi najpoważniejszymi zagrożeniami” wydanie z 2009 roku).

Podstawę prawną do opracowania niniejszego Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Integracji Społecznej Osób Uzależnionych i Ich Bliskich (zwanego dalej: Miejskim Programem) stanowi ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r. (Dz. U. z 2010 r. Nr 47, poz. 278, nr 127, poz. 857 z późn zm.) a także Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych 2011-2015 i Wojewódzki Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2011-2015.

Program realizowany w roku 2012 będzie stanowił kontynuację podjętych w roku poprzednim i wcześniej, działań profilaktyczno – edukacyjnych kierowanych do młodego pokolenia oraz do dorosłych mieszkańców naszego miasta, których celem było przeciwdziałanie problemom jakie związane są ze spożywaniem alkoholu.

II. DIAGNOZA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W MIEŚCIE.

Gmina Miasto Tomaszów Mazowiecki zleciła Uniwersytetowi Humanistyczno Przyrodniczemu Filia w Piotrkowie Trybunalskim przeprowadzenie **projektu badawczego pn.: „Diagnoza zachowań ryzykownych dla zdrowia mieszkańców Tomaszowa Mazowieckiego”**.

Badanie posłuży do opracowania raportu zawierającego analizę opisową wyników oraz rekomendacje, które będą stanowiły podstawę do opracowywania lokalnych programów profilaktycznych.

Badanie pt.: „Diagnoza zachowań ryzykownych dla zdrowia młodzieży” zostało przeprowadzone wśród uczniów szkół w Tomaszowie Mazowieckim w maju i czerwcu 2011 roku. Na jego potrzeby została skonstruowana ankieta, pozwalająca na sprawdzenie jaka jest częstotliwość podejmowania zachowań ryzykownych i szkodliwych dla zdrowia przez młodzież w tym picia alkoholu, palenia papierosów, zażywania substancji psychoaktywnych, przemocy w szkole, korzystania z komputera, internetu, a także na temat działań profilaktycznych proponowanym uczniom dotychczas.

Przebadano łącznie 548 uczniów, w tym 184 z klas szóstych szkoły podstawowej, 180 z drugich klas gimnazjum i 194 uczniów z klas pierwszych szkół ponadgimnazjalnych. Charakterystykę badanej grupy ze względu na rodzaj szkoły przedstawia tabela 1.

Tabela 1. Charakterystyka badanej grupy ze względu na rodzaj szkoły

Rodzaj szkoły	Liczba osób badanych			Procent osób badanych		
	Dziewczęta	Chłopcy	Suma	Dziewczęta	Chłopcy	Suma
Szkoła podstawowa	96	88	184	17,5	16,1	33,6
Gimnazjum	89	81	170	16,2	14,9	31,1
LO	39	32	71	7,1	5,8	12,9
Technikum	37	43	80	6,7	7,9	14,6
Szkoła zawodowa	0	43	43	0,0	7,8	7,8
Suma:	242	306	548	44,0%	56,0%	100,00%

Źródło: Badanie „Diagnoza zachowań ryzykownych dla zdrowia mieszkańców Tomaszowa Mazowieckiego” Uniwersytet Humanistyczno Przyrodniczy Filia w Piotrkowie Trybunalskim

Badania w klasach, najczęściej w trakcie lekcji wychowawczej, prowadzili przeszkoleni studenci ankieterzy. Nauczyciel-wychowawca klasy, po przedstawieniu osoby przeprowadzającej badanie, zazwyczaj opuszczał klasę. Wszyscy badani wyrazili zgodę na uczestnictwo w anonimowych badaniach.

Wstępne wnioski z badań:

- Ogólnie 69,4 % badanych ma za sobą inicjację alkoholową, w tym 70,1 % próbowało piwa, 61,9 % wina i 56,8 % wódki (tabela nr 2);
- Ponad 30 % badanej młodzieży zetknęło się z narkotykami w swoim środowisku, z czego 15,9 % przyznaje się do przynajmniej jednorazowego zażycia;
- 55 % próbowało palić papierosy, nieco ponad 45 % pali aktualnie (od okazjonalnego palenia do codziennego);
- niemal 27 % twierdzi, że nie pamięta lub nie uczestniczyło w jakichkolwiek zajęciach poświęconych profilaktyce uzależnień w szkole;
- 16 % uczniów przyznaje się do bycia ofiarą przemocy w szkole.

Tabela 2. Inicjacja alkoholowa (liczba osób mających za sobą próby picia alkoholu) w zależności od rodzaju alkoholu i typu szkoły (w %).

Rodzaj szkoły	Piwo	Wino	Wódka
Szkoła podstawowa	27,50	22,50	5,00
Gimnazjum	77,40	67,74	59,78
Ponadgimnazjalne	96,00	85,14	91,43

Źródło: Uniwersytet Humanistyczno Przyrodniczy Filia w Piotrkowie Trybunalskim

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tomaszowie Mazowieckim

Z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tomaszowie Mazowieckim korzysta coraz większa liczba środowisk, w których występuje problem uzależnienia (Tabela nr 1).

W 2010 roku z powodu alkoholizmu udzielono wsparcia 584 środowiskom (tj. 708 osobom), w tym 536 osobom samotnym i 48 rodzinom (w tym 88 dzieciom).

Formy udzielonej pomocy: zasiłki stałe dla 114 osób, zasiłki okresowe dla 470 osób, zasiłki celowe na żywność, opał, odzież osobistą i leki dla 553 środowisk. Wspieranie rodzin dotkniętych problemem alkoholowym odbywa się bezgotówkowo, przelewy pieniędzy dokonywane są na sklepy, apteki oraz składy opałowe, tak aby przyznana pomoc została wykorzystana zgodnie z przeznaczeniem.

Tabela nr 3. Liczba zarejestrowanych środowisk i osób dotkniętych problemem alkoholowym w latach 2007-2010.

Rok	Liczba zarejestrowanych środowisk dotkniętych problemem alkoholowym	Liczba zarejestrowanych osób objęta opieką
2007	499	568
2008	521	555
2009	508	672
2010	584	708

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tomaszowie Mazowieckim.

W Klubie Integracji Społecznej przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej działa grupa wsparcia dla 5 osób bezdomnych z problemem alkoholowym. Cztery osoby podjęły prace społecznie użyteczne, które są wykonywane na terenie naszego miasta.

Rynek napojów alkoholowych w mieście.

W Gminie Miasto Tomaszów Mazowiecki sprzedaż napojów alkoholowych może być prowadzona w 240 punktach, w tym:

- 1) 150 punktów do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy),
- 2) 90 punktów do spożycia na miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne).

Limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych określa uchwała Nr V/80/03 Rady Miejskiej Tomaszowa Mazowieckiego z dnia 19 marca 2003 r. w sprawie ustalenia punktów sprzedaży napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia poza miejscem zakupu jak i w miejscu zakupu.

Liczba **punktów sprzedaży** napojów alkoholowych w gminie wynosiła: stan na 04.11.2011 roku

- poza miejscem sprzedaży (sklepy) - 149
- w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne) - 54,

Liczba **zezwoleń na sprzedaż** napojów alkoholowych wydanych:

w 2008 roku ogółem 262 zezwoleń w tym:

- poza miejscem sprzedaży – 209 (w tym alkohol do 4,5% oraz piwa),
- w miejscu sprzedaży – 53 (w tym alkohol do 4,5% oraz piwa),

w 2009 roku ogółem 307 zezwoleń w tym:

- poza miejscem sprzedaży – 233 (w tym alkohol do 4,5% oraz piwa),
- w miejscu sprzedaży – 74 (w tym alkohol do 4,5% oraz piwa).

w 2010 roku wydano

- 148 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5 % (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży,
- 42 zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5 % (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży,
- 306 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wszystkich rodzajów (tj. o zawartości alkoholu do 4,5 % oraz piwo, o zawartości alkoholu od 4,5 % do 18 % oraz o zawartości powyżej 18 %), w tym do spożycia poza miejscem sprzedaży – 237 zezwoleń oraz 69 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia w miejscu sprzedaży.

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych działa w składzie 13 osobowym. W jej skład wchodzi osoby reprezentujące:

- Komendę Powiatową Policji,
- Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Tomaszowie Mazowieckim,
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Abstynenckie Stowarzyszenie Klubu Wzajemnej Pomocy „ALA”,
- Stowarzyszenie Abstynenckie „Azyl”,
- Krucjatę Wyzwolenia Człowieka w Tomaszowie Mazowieckim,
- grupy samopomocowe,
- związki zawodowe,
- Starostwo Powiatowe.

Komisja realizuje swoje zadania na posiedzeniach plenarnych (12 spotkań w I półroczu 2011 r.)

oraz poprzez zespoły problemowe:

- 1) dwa zespoły orzecznicze
- 2) zespół kontrolno-lustracyjny
- 3) zespół konsultacyjno-informacyjny.

Tabela 4. Dane dotyczące pracy Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2008-2010.

	2008	2009	2010
Liczba osób z problemem alkoholowym i członków ich rodzin, z którymi komisja przeprowadziła rozmowy wspierająco - motywujące	480	870	858
Liczba osób, z którymi Komisja przeprowadziła rozmowy wspierająco- motywujące	321	271	275
Liczba osób, z którymi Komisja przeprowadziła rozmowy interwencyjno-motywuujące w związku z nadużywaniem alkoholu	106	93	100
Ogółem:	907	1234	1233

Źródło: Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Zespół kontrolno – lustracyjny Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Tomaszowie Mazowieckim w roku 2010 r. dokonał **337** kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych, natomiast w roku 2009 – **344** kontroli.

Finansowanie działań.

Zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi „Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy”. Zadania te są realizowane w formie gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Ustawodawca zagwarantował na realizację tych zadań środki finansowe w postaci opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż detaliczną napojów alkoholowych, które przedsiębiorcy wnoszą na rachunek gminy. Wydatkowanie środków finansowych na realizację zadań ujętych w Miejskim Programie przedstawia tabela nr 3. Na realizację zadań Miejskiego Programu w 2009 roku wydatkowano o 300.000 zł więcej środków w porównaniu z poprzednimi latami, w 2010 roku wydatkowano kwotę 994252,15.

Tabela nr 5. Wysokość środków finansowych wykorzystanych na realizację Miejskiego Programu w latach 2007-2010.

Rok	2007	2008	2009	2010
Kwota w zł	655.155,12	646.681,06	986.444,61	994.252,15

Źródło: Dane Wydziału Polityki Społecznej Urzędu Miasta.

III. CELE I DZIAŁANIA MIEJSKIEGO PROGRAMU.

Zgodnie z regulacją ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz Narodowym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2011-2015 do zadań własnych gminy należy:

1. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i psychologicznej w zakresie promowania zdrowego stylu życia wobec dzieci i młodzieży, celem przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii w tym prowadzenie zajęć sportowych, oraz działania dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej wobec dorosłych w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i rozwiązywania problemów uzależnienia.
2. Udzielanie rodzinom, uwikłanym w problem uzależnienia, pomocy psychologicznej i prawnej, w szczególności ochrony przed przemocą.
3. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków.
4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.
5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art.13¹ (reklama i promocja napojów alkoholowych) i art. 15 (m.in. zakaz sprzedaży napojów alkoholowych osobom poniżej 18 roku życia) ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.
6. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie Centrów Integracji Społecznej.

Program uwzględnia i realizuje cztery cele szczegółowe w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i innych substancji uzależniających oraz ochrony przed przemocą w rodzinie:

1. Promowanie zdrowego stylu życia, w tym prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, celem przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii. Zwiększenie integracji społecznej osób uzależnionych i ich bliskich.
2. Zdobywanie i upowszechnianie wiedzy na temat rozwiązywania problemów uzależnień.

3. Zwiększanie dostępności dla osób uzależnionych i ich bliskich w uzyskaniu pomocy psychospołecznej, terapeutycznej i prawnej oraz innych form pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym.
4. Zmniejszenie zakresu aktualnie występujących problemów społecznych związanych z nadużywaniem alkoholu i innych substancji uzależniających oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Cel szczegółowy 1:

Promowanie zdrowego stylu życia, w tym prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, celem przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii. Zwiększenie integracji społecznej osób uzależnionych i ich bliskich.

Działania:

- Objęcie szkół podstawowych i gimnazjów na terenie naszego miasta programami profilaktycznymi promującymi zdrowy styl życia.
- Kontynuowanie programu profilaktycznego "Cięża bez alkoholu" w szkołach gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych.
- Organizacja konferencji, debat, happeningów, festynów i pikników promujących zdrowy i trzeźwy styl życia.
- Wsparcie „Tomaszowskiej Akademii Filmowej” – cyklu zajęć dla młodzieży szkolnej składających się z trzech części: wykładu, projekcji i krótkiego warsztatu analitycznego dotyczącego obejrzanego filmu.
- Pedagogizacja rodziców uczniów w celu rozwijania umiejętności wychowawczych.
- Wsparcie działalności świetlic środowiskowo-integracyjnych i socjoterapeutycznych.
- Wsparcie finansowe obozów profilaktycznych, kolonii z elementami profilaktyki zorganizowanych dla dzieci i młodzieży przez organizacje pozarządowe.
- Inicjowanie i finansowanie turnusów półkolonijnych w okresie wakacji i ferii zimowych dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym.
- Wsparcie Młodzieżowego Zespołu Konsultacyjnego w celu prowadzenia edukacji rówieśniczej w zakresie promocji zdrowego trybu życia wolnego od uzależnień.
- Rozwój działalności wolontariatu jako jednej z form profilaktyki uzależnień.
- Organizacja pozalekcyjnych zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży stanowiących element oddziaływań profilaktycznych.

- Wsparcie programów i innych form działań profilaktycznych według przedstawionych ofert programowych przez podmioty publiczne, organizacje pozarządowe i osoby fizyczne.
- Współorganizacja i wsparcie organizacji imprez kulturalnych, rekreacyjnych, sportowych, promujących zdrowy styl życia wolny od uzależnień.
- Dofinansowanie w placówkach oświatowych dożywiania dzieci i młodzieży pochodzących z rodzin z problemem alkoholowym, a uczestniczących w programach profilaktycznych podczas wypoczynku zimowego i letniego.
- Wsparcie działalności Centrum Dialogu Społecznego i Wolontariatu, jako platformy współpracy sektora publicznego i pozarządowego w zakresie rozwiązywania problemów społecznych w mieście.
- Współpraca ze środowiskami kościelnymi, wyznaniowymi w różnych aspektach problematyki alkoholowej (promowanie treści profilaktycznych poprzez: włączenie do ogłoszeń parafialnych informacji o prowadzonych kampaniach edukacyjnych i o możliwości uzyskania w gminie pomocy w przypadku uzależnienia lub przemocy domowej, rozdawanie ulotek, broszur).
- Zaangażowanie w akcję trzeźwości prowadzoną w kościołach w sierpniu – miesiącu trzeźwości, poprzez działania informacyjne członków MKRPA i stowarzyszeń abstynenckich przed kościołami, m.in. w pierwszą niedzielę sierpnia, podczas której odczytywany jest list biskupów).

Wskaźniki:

Liczba osób objętych profilaktyczną działalnością informacyjną, edukacyjną i wychowawczą.
Ilość wydanych publikacji.

Realizatorzy: właściwe merytorycznie komórki organizacyjne Urzędu Miasta, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, organizacje pozarządowe, placówki oświatowe i kultury, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, środowiska kościelne i wyznaniowe, wolontariusze, Młodzieżowy Zespół Konsultacyjny, Centrum Dialogu Społecznego i Wolontariatu.

Cel szczegółowy 2:

Zdobywanie i upowszechnianie wiedzy na temat rozwiązywania problemów uzależnień.

Działania:

- Wdrażanie i koordynacja ogólnopolskich i lokalnych kampanii profilaktycznych.
- Dystrybucja materiałów edukacyjnych (ulotek, broszur, plakatów) oraz gadżetów z profilaktycznymi treściami edukacyjnymi, dotyczącymi problematyki uzależnień.
- Kontynuowanie działań informacyjnych o instytucjach i organizacjach pozarządowych pomagających osobom uzależnionym i ich bliskim, ofiarom oraz sprawcom przemocy w rodzinie. Aktualizacja lokalnego informatora o grupach samopomocowych i instytucjach terapeutycznych.
- Prenumerata lub zakup specjalistycznych opracowań, czasopism, publikacji pogłębiających wiedzę na temat problematyki uzależnień.
- Kontynuowanie szkoleń dla rad pedagogicznych, pedagogów szkolnych i rodziców w zakresie rozpoznawania i rozwiązywania problemów uzależnień oraz używania innych substancji uzależniających oraz sposobach radzenia sobie z tymi problemami.
- Działania na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców: kampanie edukacyjne, współpraca z ośrodkami szkolenia kierowców - szkołami nauki jazdy.
- Budowanie współpracy interdyscyplinarnej z zakresu problematyki uzależnień pomiędzy pracownikami instytucji mających bezpośredni kontakt z osobami z problemem alkoholowym, w szczególności: pracownicy pomocy społecznej, kuratorzy sądowi, policjanci, funkcjonariusze Straży Miejskiej, lekarze pierwszego kontaktu, pedagodzy szkolni, opiekunowie szkolnych kół PCK, przedstawiciele grup samopomocowych działających przy stowarzyszeniach abstynenckich i przy parafiach wyznaniowych, organizacje pozarządowe.
- Organizacja szkoleń dla osób koordynujących i realizujących Miejski Program.
- Organizacja szkoleń z zakresu problematyki uzależnień, przemocy w rodzinie, procedury „Niebieskiej karty” oraz mediacji i negocjacji dla członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Tomaszowie Mazowieckim.
- Organizacja spotkań z gminnymi Komisjami Rozwiązywania Problemów Alkoholowych: współpraca i wymiana doświadczeń oraz wypracowanie wniosków do dalszej pracy.
- Współorganizacja Tomaszowskiego Forum Trzeźwości.

- Wsparcie szkoleń dla osób, które zajmują się pomocą dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym, w zakresie uzyskania umiejętności diagnozowania i terapii dzieci z zespołem FAS (Płodowym Zespołem Alkoholowym).
- Prowadzenie cyklicznych zajęć z młodzieżą szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych o tematyce FAS i FASD (Poalkoholowe Spektrum Zaburzeń Rozwojowych).
- Zorganizowanie szkoleń dla wychowawców przedszkoli i klas początkowych szkół podstawowych z zakresu FASD oraz dla środowiska medycznego w zakresie wstępnej diagnostyki FASD oraz sposobów oddziaływań korekcyjnych wobec dzieci z FAS pn.: "Podstawy wiedzy o integracji sensorycznej"
- Organizacja szkoleń grup zawodowych zajmujących się problemem przemocy w rodzinie oraz członków zespołów interdyscyplinarnych ds. przemocy w rodzinie.
- Szkolenie z zakresu problematyki alkoholowej dla grup zawodowych, m.in.: sprzedawców napojów alkoholowych, kierowców.
- Współpraca z parafiami wyznaniowymi w zakresie włączenia do kursów przedmałżeńskich tematyki dotyczącej szkodliwości spożywania alkoholu w czasie ciąży (zaopatrzenie w materiały informacyjne – ulotki, broszury).
- Organizacja tematycznych seansów teatralnych z zakresu profilaktyki alkoholowej dla młodzieży gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej.

Wskaźniki:

Ilość przeprowadzonych szkoleń i kampanii, liczba uczestników szkoleń .

Realizatorzy: właściwe merytorycznie komórki organizacyjne Urzędu Miasta, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, organizacje pozarządowe, placówki oświatowe i kultury, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, policja, środowiska kościelne i wyznaniowe

Cel szczegółowy 3:

Zwiększanie dostępności dla osób uzależnionych i ich bliskich pomocy psychospołecznej, terapeutycznej i prawnej oraz innych form pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym.

Działania:

- Finansowanie kosztów wydania opinii w przedmiocie uzależnienia przez biegłego sądowego.
- Kontynuacja dyżurów przez członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zakresie udzielania pomocy osobom uzależnionym i ich bliskim.
- Wsparcie finansowe i merytoryczne dla organizacji pozarządowych oraz innych podmiotów zajmujących się statutowo rozwiązywaniem problemów alkoholowych i narkomanii oraz przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.
- Działanie systemu wsparcia i terapii dla dzieci z FAS (Płodowym Zespołem Alkoholowym) oraz dla ich rodziców i opiekunów.
- Wspieranie miejskiego systemu przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie poprzez przeprowadzenie szkoleń, konferencji, opracowywanie i wydawanie publikacji, opracowanie i upowszechnianie informatorów zawierających informacje o instytucjach.
- Szkolenia dla służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.
- Dofinansowanie kosztów pracy socjalnej oraz pomocy psychologicznej i prawnej wykonywanej przez Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Tomaszowie Mazowieckim zgodnie z zawartym porozumieniem.
- Finansowanie punktów konsultacyjnych dla osób uzależnionych i ich bliskich.
- Finansowanie punktu konsultacyjnego „Pomarańczowej Linii” dla rodziców dzieci, które piją lub upijają się.
- Inicjowanie i wspieranie działań dla osób uzależnionych i ich bliskich w zakresie reintegracji społecznej i zawodowej w ramach Klubu Integracji Społecznej, działającego przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej.
- Finansowanie kosztów pobytu osób uzależnionych w ogrzewalni.

Wskaźniki:

Liczba osób uzależnionych i ich bliskich którym została udzielona pomoc prawna, psychospołeczna i terapeutyczna.

Liczba ofiar i sprawców przemocy, których objęto pomocą w ramach miejskiego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Realizatorzy: właściwe merytorycznie komórki organizacyjne Urzędu Miasta, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, organizacje pozarządowe, placówki oświatowe i kultury, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. spółdzielnia socjalna.

Cel szczegółowy 4:

Zmniejszenie zakresu aktualnie występujących problemów społecznych związanych z nadużywaniem alkoholu i innych substancji uzależniających oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Działania:

- Kontynuacja działań zespołu do spraw orzecznictwa:
 - przedstawianie oferty terapeutycznej dostępnej na terenie naszego miasta,
 - prowadzenie rozmów motywacyjno-interwencyjnych z osobami mającymi problem alkoholowy,
 - kierowanie na badania ustalające stopień uzależnienia od alkoholu,
 - kierowanie do sądu wniosków o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.
- Kontrola miejsc sprzedaży napojów alkoholowych:
 - przestrzeganie zasad zakazu reklamy napojów alkoholowych,
 - przestrzeganie reguł sprzedaży i spożycia napojów alkoholowych w miejscach sprzedaży i miejscach publicznych, między innymi poprzez system monitoringu miejskiego nadzoru miejsc szczególnie zagrożonych zjawiskami patologicznymi.
- Podjęcie działań edukacyjnych wobec sprzedawców i dorosłych mieszkańców miasta w zakresie sprzedaży i podawania napojów alkoholowych osobom nieletnim.
- Wdrożenie do podstawowej opieki zdrowotnej programów wczesnego rozpoznania i krótkiej interwencji (WRKI) wobec osób pijących alkohol ryzykownie i szkodliwie.

Wskaźniki:

Liczba przeprowadzonych kontroli miejsc sprzedaży napojów alkoholowych, liczba osób z problemem alkoholowym, z którymi przeprowadzono rozmowę motywacyjno-interwencyjną.

Realizatorzy: właściwe merytorycznie komórki organizacyjne Urzędu Miasta, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, organizacje pozarządowe, placówki oświatowe i kultury, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Klub Integracji Społecznej, Straż Miejska, Powiatowa Komenda Policji, Zakłady Podstawowej Opieki Zdrowotnej.

IV. OBSZAR WSPÓŁPRACY Z INSTYTUCJAMI, PLACÓWKAMI I ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH.

1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej – działania w zakresie pomocy materialnej oraz integracji społecznej i zawodowej osobom dotkniętym problemem alkoholowym i ich rodzinom.
2. Placówki oświatowe: szkoły, ośrodki szkolno – wychowawcze, poradnia psychologiczno – pedagogiczna, szkolne kluby sportowe, placówki w których odbywają się zajęcia pozalekcyjne – profilaktyczna działalność informacyjna i edukacyjna w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom dzieci i ich rodzin.
3. Stowarzyszenie Abstynenckie „Azyl” – promocja trzeźwego życia poprzez sport, rekreację, ruch, twórcze formy spędzania wolnego czasu. Integracja i wsparcie dla osób uzależnionych i ich bliskich. Działanie klubu, punktu konsultacyjno-informacyjnego, grup wsparcia dla osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych, zajęcia dla dzieci i młodzieży.
4. Abstynenckie Stowarzyszenie Klubu Wzajemnej Pomocy „ALA” – zrzeszenie ludzi dotkniętych chorobą alkoholową i ich rodzin. Działalność grup samopomocowych opartych na programie 12 Kroków i 12 tradycji AA. Mitingi grup samopomocowych dla osób uzależnionych i współuzależnionych oraz spotkania dla dzieci i młodzieży. Mitingi otwarte, maratony terapeutyczne, obozy terapeutyczno-wypoczynkowe, rocznice abstynenckie członków. Zajęcia grupy teatralnej dla młodzieży.
5. Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie pomoc psychologiczna i prawna. Ochrona przed przemocą z możliwością czasowego schronienia

również dla rodzin, w których występują problemy alkoholowe.

6. Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta Koło w Tomaszowie Mazowieckim - zapewnienie schronienia osobom bezdomnym.
7. Sąd Rejonowy III Wydział Rodzinny i Nieletnich – orzekanie o obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego.
8. Powiatowa Komenda Policji – ochrona przed przemocą w rodzinie, kontrolowanie funkcjonowania placówek prowadzących obrót alkoholem we współdziałaniu z członkami MKRPA i Straży Miejskiej. Egzekwowanie zakazu spożywania alkoholu w miejscach publicznych. Prowadzenie systematycznych kontroli trzeźwości kierowców i interwencji w przypadkach zakłócenia porządku publicznego.
9. WKCh Społeczność Chrześcijańska „TOMY” – prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie przeciwdziałania narkomanii w szczególności dla dzieci i młodzieży oraz innych działań na rzecz osób uzależnionych od narkotyków. Pomoc materialna dla osób i rodzin dotkniętych problemem alkoholowym.
10. Parafia św. Antoniego, Parafia św. Jadwigi Królowej Polski, Parafia Najświętszego Serca Jezusowego - działanie grup samopomocowych i grupy wsparcia dla osób uzależnionych i ich rodzin.
11. Straż Miejska – kontrolowanie funkcjonowania placówek prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych. Egzekwowanie zakazu spożywania napojów alkoholowych w miejscach publicznych.
12. Poradnia Leczenia Uzależnień – poradnictwo i edukacja oraz konsultacje specjalistów w zakresie psychoterapii uzależnień. Terapia osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych.
13. Fundacja „Aby nikt nie zginął” – prowadzenie projektów edukacyjnych, profilaktycznych, wychowawczych, integracyjnych i ewangelizacyjnych.

V. ZADANIA MIEJSKIEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH.

1. Współpraca przy tworzeniu projektu Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Integracji Społecznej Osób Uzależnionych i Ich Bliskich.
2. Inicjowanie działań w zakresie realizacji zadań własnych gminy, związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych.
3. Inicjowanie przedsięwzięć w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy w rodzinie.
4. Opiniowanie wniosków o dofinansowanie zadań z zakresu profilaktyki uzależnień.
5. Prowadzenie kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych.
6. Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.
7. Przeprowadzenie rozmów motywacyjno – interwencyjnych z osobami mającymi problem alkoholowy i ich bliskimi.
8. Podejmowanie działań interwencyjnych wobec sprawców przemocy w rodzinie oraz udzielanie pomocy ofiarom przemocy.
9. Dokonywanie oględzin punktów sprzedaży celem wydania opinii poprzedzających podjęcie decyzji o wydaniu zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.
10. Wydawanie opinii o zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami Rady Miejskiej Tomaszowa Mazowieckiego poprzedzających wydawanie zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych.
11. Współdziałanie z organami samorządu i organizacjami pozarządowymi w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi oraz przemocy w rodzinie.

VI. ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW MIEJSKIEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W TOMASZOWIE MAZOWIECKIM.

1. Wydatki na rzecz członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zwanej dalej „Komisją” są wydatkami wliczonymi w ciężar wydatków na realizację Miejskiego Programu.
2. Członek Komisji otrzymuje wynagrodzenie za udział:
 - 1) w posiedzeniu ogólnym Komisji;
 - 2) w posiedzeniu zespołów orzeczniczych lub kontrolno – lustracyjnych w składzie nie mniejszym niż 3 osoby oraz w przeprowadzanych kontrolach lub oględzinach przez zespół kontrolno – lustracyjny w składzie nie mniejszym niż 2 osoby;
 - 3) w pełnieniu dyżurów w lokalu Komisji potwierdzonych na liście obecności podpisem dyżurującego i zatwierdzonym przez przewodniczącego Komisji lub jego zastępcę;
 - 4) w doraźnych kontrolach punktów sprzedaży napojów alkoholowych do spożycia w miejscu sprzedaży, organizowanych wspólnie z Policją i Strażą Miejską (zgodnie z regulaminem).
 - 5) Inne czynności zlecone przez Przewodniczącego;
3. Wynagrodzenie przysługuje w formie ryczałtu miesięcznego i wynosi dla:
 - Przewodniczącego Komisji – 1.100,00 zł
 - Zastępcy Przewodniczącego Komisji – 1.000,00 zł
 - Sekretarza Komisji – 900,00 zł
 - Członków Komisji – 700,00 zł
4. Podstawą do wypłaty wynagrodzenia jest lista obecności za udział w posiedzeniach wymienionych w ust. 2 (minimum 6 posiedzeń) potwierdzona przez Przewodniczącego Zespołu i zatwierdzone przez Przewodniczącego Komisji lub zastępcę.
5. Nieobecność członka Komisji na posiedzeniach wymienionych w ust. 2 powoduje każdorazowo potrącenie 10 % należnego wynagrodzenia. Jednakże członek Komisji, który w ogóle nie uczestniczył w pracach Komisji danego miesiąca nie otrzymuje wynagrodzenia, o którym mowa w punkcie 3.
6. Okresem rozliczeniowym jest 1 miesiąc kalendarzowy.

VII. ROZWIĄZANIA NIEZBĘDNE DO REALIZACJI ZADAŃ.

1. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest powołana na podstawie Zarządzenia Prezydenta Miasta.
2. W skład Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wchodzi osoby przeszkolone w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
3. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest ciałem inicjującym i opiniującym zadania Miejskiego Programu.
4. Nadzorującym realizację Miejskiego Programu jest Prezydent Miasta.
5. Środki finansowe niezbędne do realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Integracji Społecznej Osób Uzależnionych i Ich Bliskich pochodzą z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, klasyfikowanych w **dziale 851** – Ochrona zdrowia, **rozdział 85153** – Przeciwdziałanie narkomanii oraz **85154** – przeciwdziałanie alkoholizmowi.

VIII. MONITORING I EWALUACJA REALIZACJI PROGRAMU.

1. Przez cały okres realizacji Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Integracji Społecznej Osób Uzależnionych i Ich Bliskich, będzie podlegał monitoringowi, a na zakończenie nastąpi jego ewaluacja.
2. Koordynację realizacji zadań Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Integracji Społecznej Osób Uzależnionych i Ich Bliskich na 2012 rok prowadzi Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Tomaszowa Mazowieckiego.
3. Monitoring realizacji Miejskiego Programu prowadzony będzie poprzez:
 - 1) sprawozdania wewnętrzne - finansowe dla Skarbnika Miasta,
 - 2) sprawozdań realizatorów z przeprowadzonych działań,
 - 3) ankiet, raportów, informacji,
 - 4) wizyt kontrolnych,
 - 5) sprawozdania zewnętrzne dla Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
4. Informacja o realizacji programu przedstawiona zostanie Radzie Miejskiej Tomaszowa Mazowieckiego w terminie do 31 marca 2013 roku.